

Szövetkezetek nemzetközi alapelvei

| 2013. május 27.

A szövetkezetek nemzetközi alapelveit 1995-ben Manchesterben a korábban megfogalmazottakra építve, azt a kor kihívásaihoz igazítva a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének kongresszusa fogadta el. Ezen alapelvek szövetségünk életének meghatározói.

Szövetkezeti alapelvek

1. Alapelv: Önkéntes és nyitott tagság

A szövetkezetek önkéntes szervezetek, melyek nyitva állnak – nemi, társadalmi, faji, politikai, vagy vallási megkülönböztetés nélkül – mindenki számára, akinek hasznára lehetnek szolgáltatásai, és aki elfogadja a tagsággal járó felelősséget.

2. Alapelv: Demokratikus tagi ellenőrzés

A szövetkezetek a tagok által ellenőrzött demokratikus szervezetek, a tagok tevékenyen részt vesznek a vezetés és a döntéshozás folyamatában. Férfiak és nők választott képviselőként, a tagságnak felelősek. Az elsődleges szövetkezetekben a tagok egyenlő szavazati jogokat élveznek (egy tag-egy szavazat) és a más szinten működő szövetkezetek is demokratikusan szerveződnek.

3. Alapelv: A tagok gazdasági részvétele

A tagok igazságosan járulnak hozzá a szövetkezetük vagyonához és azt demokratikusan ellenőrzik. Rendszerint a szövetkezet tőkéjének legalább egy része a szövetkezet közös tulajdonát képezi. A tagság feltételeként előírt nagyságú jegyzett tőke után – ha erre egyáltalán sor kerül – a tagok általában korlátozott mértékű ellenszolgáltatásban részesülnek. A többletet az alábbi célok bármelyikére fordítják:

szövetkezetük fejlesztésére, lehetőség szerint tartalék-alapok képzésével, aminek legalább egy része oszthatatlan;

a tagok részesedésére, a szövetkezettel bonyolított közreműködésük arányában; és más, a tagság által jóváhagyott tevékenységekre.

4. Alapelv: Autonómia és függetlenség

A szövetkezetek a tagok által ellenőrzött autonóm, önfenntartó szervezetek. Amennyiben megállapodást kötnek más szervezetekkel, beleértve a Kormány hatáskörébe tartozókat is, vagy külső tőkeforrásokat használnak fel: mindezt csak

olyan feltételek mellett tehetik, hogy egyidejűleg biztosítják a demokratikus tagi ellenőrzését és a szövetkezeti autonómia fenntartását.

5. Alapelv: Oktatás, képzés és tájékoztatás

A szövetkezetek olyan oktatást és képzést nyújtanak tagjaiknak, választott képviselőiknek, vezetőiknek, valamint alkalmazottaiknak, aminek alapján azok hatékonyan hozzájárulhatnak szövetkezetük fejlesztéséhez. A szövetkezetek tájékoztatják a nyilvánosságot, különösképpen a fiatalokat és a közvéleményalakítókat a szövetkezeti összefogás jellegéről és előnyeiről.

6. Alapelv: Együttműködés a szövetkezetek között

A szövetkezetek helyi, nemzeti, területi és nemzetközi együttműködés révén szolgálják a leghatásosabban tagságukat és erősítik a szövetkezeti mozgalmat.

7. Alapelv: Közösségi felelősség

A szövetkezetek tagjaik által elfogadott elvek alapján közösségük folyamatos és tartós fejlődésének a fenntartásán munkálkodnak.

(Forrás: Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének honlapja)